

Öğrencilerin Girişimcilik Davranışlarının Belirlenmesi Sekiz Yapı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öğrencilerin Girişimcilik Davranışlarının Belirlenmesi Sekiz Yapı Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26648>

Özet

Öğrencilerin Girişimcilik Davranışları'nın Belirlenmesi Sekiz Yapı Ölçeği, öğrencilerin girişimci eğilimlerini ve davranışları ölçmek amacıyla uyarlanmış, 8 faktörlü ve 40 maddelik bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin akademik ve profesyonel bağlamlarda sergiledikleri **girişimcilik davranışları** üzerine odaklanmaktadır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe kültür ve dil yapısına uygunluğunu test etmiş ve yüksek düzeyde geçerlik ve güvenilirlik kanıtları sunmuştur. Yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda, ölçeğin orijinal sekiz boyutlu yapısının korunduğu ve toplam varyansın büyük bir kısmını açıkladığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Girişimcilik, **Öz Yeterlik**, Ölçek Uyarlama, Sekiz Yapı, Açıklayıcı Faktör Analizi, Öğrenci Davranışları, Güvenirlik, Likert Ölçeği

Yazarlar

Soba, M., Yıldız, E.P., Ersoy, Y.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, üniversite veya ilgili eğitim kademelerindeki öğrencilerin **girişimcilik davranışları** bileşenlerini detaylı bir şekilde belirlemek ve değerlendirmektir. Bu ölçek, girişimci potansiyeli oluşturan sekiz temel yapıyı (öz yeterlik, fırsat buluculuk, süreklilik, sosyallik, yaratıcılık, planlamacılık, risk alma ve liderlik özellikleri) ayrı ayrı ölçerek, öğrencilerin bu alanlardaki güçlü ve geliştirilebilir yönlerini ortaya koymayı hedefler.

Uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabileceğini göstermek üzere gerçekleştirilmiştir. Bu sayede, eğitim bilimleri ve psikoloji alanlarında girişimcilik eğitimi programlarının etkinliğini ölçmek ve öğrencilere yönelik kariyer rehberliği sağlamak mümkün hale gelmektedir.

Yapı (Konstrukt)

Ölçek, öğrencilerin girişimci potansiyelini oluşturan sekiz yapı etrafında şekillenmiştir. Bu yapılar, girişimcilik ekosisteminde başarılı olmak için gerekli olan bilişsel, duygusal ve davranışsal eğilimleri kapsamaktadır.

Sekiz alt boyut şunlardır:

Öz Yeterlik (Self-Efficacy): Bireyin başarılı olmak için gerekli eylemleri organize etme ve yürütme

yeteneğine olan inancı.

Fırsat Buluculuk (Opportunity Seeking): Yeni iş fırsatları veya yenilikçi yollar tanıma ve değerlendirme yeteneği.

Süreklilik (Persistence): Zorluklarla karşılaşılmasında bile hedeflere ulaşma çabasına devam etme kararı.

Sosyallik (Sociability): Başkalarıyla etkili bir şekilde iletişim kurma ve işbirliği yapma yeteneği.

Yaratıcılık (Creativity): Yeni fikirler üretme ve sorunlara özgün çözümler bulma becerisi.

Planlamacılık (Planning): Girişimsel hedeflere ulaşmak için sistematik stratejiler geliştirme ve uygulama.

Risk Alma (Risk-Taking): Potansiyel ödüller karşılığında belirsizlik ve başarısızlık risklerini üstlenme isteği.

Liderlik Özellikleri (Leadership Characteristics): Başkalarıyla motive etme, yönlendirme ve vizyon oluşturma yeteneği.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları kapsamında görünüşü, kapsam ve yapı geçerliliği detaylı olarak incelenmiştir. Kapsam ve görünüş geçerliliğini sağlamak amacıyla bir dil uzmanı, üç alan uzmanı, bir psikolojik danışman ve bir ölçme ve değerlendirme uzmanından görüş alınmıştır. Bu uzman görüşleri, maddelerin anlam ve kültürel uygunluğunu teyit etmiştir.

Yapı geçerliliğini incelemek için **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** uygulanmıştır. AFA sonuçlarına göre, ölçek 40 maddeden oluşan ve orijinal ölçekle tutarlı 8 boyuta ayrılmıştır. Analizler sonucunda, özdeğeri 1'den büyük madde tespit edilmediği için orijinal ölçekten hiçbir madde çıkarılmamıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik düzeyi, iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach's Alpha** kullanılarak belirlenmiştir. Genel ölçek yapısı için iç tutarlılık katsayısı oldukça yüksek bulunmuştur ($\alpha = 0.95$). Bu sonuç, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Alt boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayıları (Cronbach's Alpha) da yüksek düzeydedir:

Öz Yeterlik boyutu: 0.91

Fırsat Buluculuk: 0.89

Süreklilik: 0.88

Sosyallik: 0.92

Yaratıcılık: 0.81

Planlamacılık: 0.86

Risk Alma: 0.80

Liderlik Özellikleri: 0.81

Tüm alt boyutlar için elde edilen katsayılar (0.80 ile 0.92 arasında), ölçeğin bileşenlerinin güvenilir bir ölçüm sağladığını kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Yapı geçerliliği kapsamında gerçekleştirilen **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)**, ölçeğin sekiz boyutlu yapısının desteklemesidir. AFA sonuçlarına göre, 40 maddeden oluşan 8 boyutlu yapı, toplam varyansın %89.62'sini açıklamaktadır.

Akademik standartlarda, test geliştirmede açıklanan varyans oranının %30'un üzerinde olması yeterli kabul edilirken, bu ölçek için elde edilen %89.62'lik oran, ölçeğin yapısal olarak son derece güçlü ve yeterli olduğunu göstermektedir. Bu yüksek açıklanan varyans oranı, ölçeğin girişimcilik davranışları ölçmede yüksek bir temsil gücüne sahip olduğunu belirtir.

Araç (Instrument)

Test Çeşidi: Uyarlama (Adaptation)

Format: 40 maddeden oluşur, her boyut için 5 madde ayrılmıştır.

Derecelendirme: 5'li **Likert Ölçeği** sistemi kullanılmaktadır. Seçenekler şunlardır: Tamamen Katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Yükseköğretim veya ilgili eğitim seviyeleri)

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri (Genellikle 18+)

Popülasyon Detayları: Orijinal uyarlama çalışması, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinden oluşan bir örneklem üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama tekniği ile katılımcılar, her bir maddeye ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Girişimcilik Potansiyeli, **Cronbach's Alpha**, Faktör Yapısı, Öğrenci Girişimciliği, Psikometrik Özellikler, Yapısal Eşitlik Modellemesi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ezgi Pelin YILDIZ

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: yildizezgipelin@gmail.com

İletişim Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Uyarılama ve geçerlik/güvenirlik çalışması 2021 yılında yayınlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: [ogrencilerin-girisimcilik-davranislarinin-belirlenmesi-sekiz-yapi-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/354111111)

Kaynaklar

Soba, M., Yıldız, E.P. & Ersoy, Y. (2021). Students' entrepreneurial behaviour - An eight-construct scale validation: A scale adaptation study. *Cypriot Journal of Educational Science*. 16(2), 888-901. DOI: <https://doi.org/10.18844/cjes.v16i2.5710>

Öğrencilerin Girişimcilik Davranışları'nın Belirlenmesi Sekiz Yapı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Öz Yeterlik Alt Boyutu için Örnek Maddeler:

Boyut 1: Öz Yeterlik

Başarılı olmak için eylemleri organize etme ve yürütme konusunda çok yetenekli olduğuma inanıyorum.

Başarıma etkileyen kritik faktörler üzerinde kontrol gücüne sahibim.

Mesleki / akademik geleceğimi gerçekleştirmek için gereken tüm kapasiteye sahibim.

Kariyerimi başarılı bir şekilde geliştirecek kadar yetkin olduğuma eminim.

Akademik / profesyonel başarıma büyük ölçüde bana bağlıdır.

Her bir boyut için 5'er madde olmak üzere toplam 40 madde yer almaktadır.